Eduskunta
Ympäristövaliokunta
00102 EDUSKUNTA
ymv@eduskunta.fi

LAUSUNTO

Dnro 24/2017

02.03.2017

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUUTTAMISESTA HE 8/2017 vp

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry. kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa seuraavaa:

Hallituksen esitys jatkaa ympäristölupamenettelyn sujuvoittamiseen ja keventämiseen tähtääviä toimenpiteitä. Ehdotukset ovat kannatettavia.

Uutena elementtinä ympäristönsuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi hallintolain 8 §:n ja 23 §:n 2 momentin mukaista neuvontavelvollisuutta täsmentävä säännös 39 a §. Ehdotuksen mukaan viranomaisen on pyynnöstä annettava sähköisessä muodossa tietoa muun muassa siitä, millaisia tietoja ja selvityksiä lupahakemukselta voidaan edellyttää ja mitä lausuntoja, muistutuksia ja mielipiteitä lupaviranomainen asian selvittämiseksi hankkii. Lisäksi säännösehdotus selventää, että viranomainen voi järjestää hakijan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan tapaamisen hakijan ja viranomaisen välillä neuvonnan järjestämiseksi.

Hallintolaista ja hyvän hallinnon periaatteista huolimatta neuvonnasta erikseen säätäminen ympäristönsuojelulaissa on kannatettava ajatus tavoitesääntelyn kaltaisena kirjauksena, kuten hallituksen esityksessä todetaan. Vuorovaikutuksen lisääminen ympäristölupahakemuksen alkuvaiheessa parhaimmillaan ohjaa prosessia oikeaan suuntaan.

Hallituksen esityksen sivulla 17, osiossa 2.4.2. käsitellään ympäristölupahakemusten laatua. Hakemusten puutteellisuus tulkitaan yhdeksi ympäristölupamenettelyn hitautta aiheuttavaksi tekijäksi. Voimassa olevan ympäristönsuojelulain 39 §:n 3 momentin mukaan ympäristölupahakemuksen laatijalla on oltava riittävä asiantuntemus. Hallituksen esityksen mukaan hakemukseen liittyvällä riittävällä neuvonnalla voitaisiin parantaa hakemusten laatua asiakaslähtöisesti, kuitenkin siten, että vastuu hakemuksen tekemisestä ja laadusta on hakijalla.

Niin nykyisessä ympäristönsuojelulaissa kuin käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä vaatimus riittävästä asiantuntemuksen tasosta selkeästi asetetaan ympäristölupaa hakevan vastuulle ja asiantuntemuksella tarkoitetaan tietämystä ympäristölainsäädännöstä. MTK huomauttaa, että asian ratkaisemiseksi keskeistä on myös päätöksen tekevän viranomaisen asiantuntemus kyseessä olevasta toimialasta. Lukuisia eläinsuojien ympäristölupaprosesseja lähemmin tutkittaessa on huomattu, että hakemusten puutteellisuus ei läheskään aina johdu siitä, että elinkeinonharjoittaja ei ole riittävästi tuntenut ympäristölupaprosessia, vaan myös siitä, että kotieläintuotanto on täysin tuntematonta ympäristöhallinnolle. MTK painottaa, että käynnissä olevissa hankkeissa (yhden luukun hanke, ilmoitusmenettelyn käyttöönotto, uuden valtion lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston perustaminen) viranomaisten asiantuntemukseen on kiinnitettävä tarkempaa huomiota. On syytä esimerkiksi pohtia, tulisivatko tiettyjen toimintojen ympäristölupahakemusten käsittely keskittää paremman asiantuntijatason saavuttamiseksi.

Eläinsuojien luvanvaraisuuteen ehdotetaan täsmennyksiä. Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 11 alakohtaan a ehdotetaan lisättäväksi eläinmäärän perusteella luvanvaraiseksi eläinsuojaksi suoja, jossa tuotantoeläimenä on emolehmä, joita on vähintään 130. Nykyisin voimassa olevassa lain kohdassa kyseistä tuotantoeläintä ei erikseen mainita, vaan emolehmiä käsittävän eläinsuojan luvanvaraisuus määräytyy liitteen 1 taulukon 2 kohdan

11 alakohdan c perusteella. Sen nojalla muu kuin a) tai b) kohdassa mainitun eläinlajin eläinsuoja tai turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250, on luvanvarainen. Eläinmääräksi muunnettuna tämä tarkoittaa 58 emolehmän eläinsuojaa.

Lain liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettuna 130 emolehmän eläinsuoja vastaa eläinsuojaa, joka on tarkoitettu vähintään 100 lihanaudalle. Hallituksen esityksen mukaan ympäristövaikutuksiltaan kyseiset tuotantoeläimet ovat samankaltaisia ja aiemmin, jolloin käytetyt eläinyksikkökertoimet olivat ohjeellisia, lupa- ja toimivaltarajoja laskettaessa emolehmät yleisesti rinnastettiin lihanautoihin.

Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 11 alakohtaa d ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että eri eläinlajeja ja eri-ikäisiä tuotantoeläimiä käsittävän eläinsuojan luvanvaraisuuden määrittelyssä tapahtuvat mahdolliset tulkinnalliset väärinymmärrykset voidaan ehkäistä.

Ehdotukset ovat luonteeltaan teknisiä ja selkeyttävät aikaisemmin voimaantulleen ympäristönsuojelulain tulkintaa viranomaistasolla. Ehdotukset ovat kannatettavia. Lainsäädäntömuutoksia tulee kuitenkin vielä jatkaa, paljon merkittävämmässä mittakaavassa.

MTK toteaa, että projekti 6 on selvittänyt laajasti eläinsuojien lupamenettelyn kehittämistä ja erityiskysymyksiä, kuten edellytyksiä säätää nyt lupamääräyksissä ratkaistavista asioista toimialakohtaisessa valtioneuvoston asetuksessa. Lisäksi projekti 6:ssa arvioitiin edellytyksiä siirtää eläinsuojia lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn tai rajata lupamenettelyssä ratkaistavien asioiden määrää. Myös lupaviranomaisten toimivallan jakoa selvitettiin. Projekti 6:ssa esitettyjä ehdotuksia eläinsuojien lupamenettelyn kehittämiseksi tulee lähteä valmistelemaan välittömästi.

Helsingissä 2 päivänä maaliskuuta 2017

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Minna Ojanperä
Lakimies